

lin kunnan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetussuunnitelma perustuu perusopetuksen valmistavan opetuksen perusteisiin 2015.

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Perusopetuslaissa (628/1998) säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Valmistava opetus on tarkoitettu niille maahanmuuttajataustaisille oppilaille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito ja/tai muut valmiudet eivät riitä esi- tai perusopetuksen ryhmässä opiskelemiseen. Valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet siirtyä esi- ja perusopetukseen.

Opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa eikä oppimäärää. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta. Perusopetuslain mukaan oppilailla on oikeus saada työpäivinä opetussuunnitelman mukaiseen opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa oppimissuunnitelmissa ja /tai opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomenkielisiin opetusryhmiin. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvälineiden ja suomen tai muun kielitaidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen lissä

Perusopetukseen valmistava opetus voidaan järjestää inklusiivisesti tai luokkamuotoisena. Oppilaan sijoittamisesta valmistavaan opetukseen ja opetusryhmien muodostamisesta päättää opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut.

Inklusiivisessa opetuksessa oppilas sijoitetaan lähikoulun yleisopetuksen ryhmään, jossa oppilaalle järjestetään oppilaan oman opinto-ohjelman mukainen opetus. Opetuksessa noudatetaan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman periaatteita ja tavoitteita. Luokkamuotoisessa valmistavassa opetuksessa oppilas opiskelee valmistavan opetuksen ryhmässä. Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämistavasta riippumatta valmistavan opetuksen aikana oppilas integroidaan ikätasoaan tai valmiuksiaan vastaaviin perusopetuksen ryhmiin oman opinto-ohjelmansa mukaisesti. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvälineiden ja suomen kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy perusopetukseen pääsääntöisesti lähikouluun ikätasoaan vastaavaan ryhmään. Valmistavan opetuksen oppilaaseen sovelletaan samoja oppilaaksiotto- ja perusteita kuin muihinkin perusopetuksen oppilaisiin. Lähikoulu määrittää asuinalueen perusteella. Valmistavan luokan opettajalla on ensisijainen vastuu tiedon siirrosta nivelvaiheessa. Siirtyminen suunnitellaan yhteistyössä huoltajien, rehtoreiden, opettajien ja muiden tarvittavien asiantuntija- ja yhteistyötahojen kanssa. Oppilaan valmistavan opetuksen opinto-ohjelma sekä muut mahdolliset pedagogiset asiakirjat siirtyvät oppilaan mukana lähikouluun. Yhteistyö tulevan koulun kanssa aloitetaan riittävän ajoissa. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua tulevaan

kouluun ennen oppilaan siirtymistä perusopetukseen.

3. Toimintakulttuuri

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuureista. Tästä syystä on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä koulun toimintakulttuuria. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde.

3.1. Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä sekä monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä tilanteita käyttäen kieltä eri ympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Oppilaat harjaantuvat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoihin. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Niinpä työtapojen on hyvä olla monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintätekniisiä taitoja ja tiedonhakutaitoja. Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Kielitietoisuudella edistetään oppiaineiden sanojen ja käsitteiden oppimista.

3.2. Oppimisympäristöt ja työtavat lissä

lissä käytetään hyväksi kunnan alueen palvelutarjontaa, esimerkiksi kansalaisopisto-, kulttuuri-, kirjasto- ja liikuntapalveluita.

3.3. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen tai ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi.

Suomen tai muun kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle.

4. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

4.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen tai ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten. Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Laaja-alaisen

osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon oppilaan ikä, opiskeluvalmiudet ja tausta. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omaan ikätasoon soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Mikäli oppilaan taidot eivät riitä perusopetuksessa opiskeluun, tulee oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnittää erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, siirtyä opiskelemaan vuosiluokkiin sitomattoman opinto-ohjelman mukaisesti tai muulla tavoin hänelle parhaiten soveltuvin tukitoimin.

4.2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa lissä

Perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistutaan pääsääntöisesti yhdeksän kuukauden ajan. Oppilaalle on mahdollista hakea lisäaikaa valmistavaan opetukseen, mikäli oppilaan edun katsotaan sitä vaativan.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa yhteistyö opettajien ja oppilaan koulunkäyntiä tukevien eri ammattiryhmien välillä on erityisen tärkeää. Luokkamuotoisessa valmistavassa opetuksessa oppilaan integrointi yleisopetuksen opetusryhmiin tulee aloittaa mahdollisimman varhain esimerkiksi taide- ja taitoaineiden oppitunneilla. Mikäli valmistavan opetuksen ryhmä on oppilaan lähikoulussa, hän integroituu tulevaan luokkayhteisönsä. Kaikissa sisältövalinnoissa huomioidaan arkitilanteissa selviytymisen harjoittelu ja kotoutumisen näkökulma.

4.3. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

4.3.1. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden osalta tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito. Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuusopinnojen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet siirtyä perusopetukseen.

4.3.2. Oppilaan oma äidinkieli

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä ja säilyttämistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen ja muun kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimiselle.

Opetus noudattaa opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen kanssa.

Oppilaalle järjestetään opetusta mahdollisuuksien mukaan omalla äidinkielellä.

4.3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat opinnot. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työtavat ja välineet. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esi- tai perusopetuksen ryhmässä ja että valmistavan opetuksen opinnot mahdollistavat myöhemmin perusopetuksen suorittamisen Suomessa.

Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat. Tästä syystä perusopetukseen valmistavaan opetukseen ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää. Jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma. Iissä se toteutetaan oppimissuunnitelmana.

Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan:

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet, niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet

Opinto-ohjelma voi olla osa kotouttamislain mukaista oppilaan kotoutumissuunnitelmaa.

5.1. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen Iissä

Oppilaan oma opinto-ohjelma on sähköinen asiakirja. Opinto-ohjelma laaditaan kolmen kuukauden kuluessa valmistavan opetuksen alkamisesta, kuitenkin valmistavan opetuksen aloituslukuvuoden aikana. Opinto-ohjelma tarkistetaan vähintään kerran perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana, tarvittaessa useammin. Opinto-ohjelmaa päivitetään oppilaan edistymisen mukaisesti. Omaan opinto-ohjelmaan kirjatut tavoitteet ovat perusta oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnille.

Iissä valmistavan opetuksen oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma ja tarvittaessa muita pedagogisia asiakirjoja. Suunnitelmat tehdään yhteistyössä huoltajien, oppilaan ja oppilasta opettavien opettajien kanssa. Lisäksi mukana voi olla muiden tarvittavien yhteistyötahojen edustajia. Tarvittaessa suunnitelman laatimisessa käytetään tulkkia.

5.2. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä oppilashuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä hyödynnetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan Iin tukipolkua ja annetaan oppimisen tukea sen mukaisesti. Mikäli annettu oppimisen tuki ei ole riittävä, kartoitetaan ja suunnitellaan oppilaan oppilashuollolliset tukitoimenpiteet moniammatillisesti Iin kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmassa

kuvatulla tavalla.

5.3. Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä ja jatko-opintomahdollisuuksista. Kodin ja koulun välinen tiedonkulku voidaan tarvittaessa varmistaa esimerkiksi tulkin välityksellä.

6. Oppilaan arviointi

Opetussuunnitelmassa kerrotaan valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Arvioinnin avulla valmistavan opetuksen oppilaalle annetaan kuva myös perusopetuksen vaatimuksista. Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin ja näyttöön. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Oppilaan opinto-ohjelman tavoitteita seurataan säännöllisesti ja opinto-ohjelmaa päivitetään aina tarpeen vaatiessa. Oppilaan suomen kielen taitotavoitetasona on kehittyvä alkeiskielitaito (eurooppalainen viitekehys A1.2). Arviointi on sanallista.

7. Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet ja opetuksen sisältö. Todistuksessa kuvataan oppilaan edistymistä.